

## Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding

ADVIES en antwoorden op de 14 vragen betreffende het ontwerp van een Europees Kwalificatiekader EQF

### Vooraf

De Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding heeft met belangstelling en waardering de documenten over EQF doorgenomen. Dit referentiekader is volgens de Raad ook relevant voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Anderzijds dekt EQF als referentiekader slechts ten dele de finaliteiten van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en moeten andere referenties eveneens behouden worden. Belangrijke doelen van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, zoals bijvoorbeeld gemeenschapsvorming en sociale activering, liggen buiten het individuele en buiten het educatieve, waar EQF vooral aan refereert.

In het hierna volgend antwoord op 14 vragen zal de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding zich beperken tot die vragen die een bijzondere relevantie hebben voor de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

### *De grondgedachte van een Europees Kwalificatiekader EQF*

- **Zijn de belangrijkste doelstellingen en functies waaraan een EQF moet beantwoorden die welke in het consultatiedocument worden beschreven? (zie o.a. punt 4 in het Commissiedocument)**

Deze vraag werd buiten beschouwing gelaten.

- **Wat is er nodig om ervoor te zorgen dat het EQF in de praktijk werkt (voor individuen, onderwijs- en opleidingssystemen, de arbeidsmarkt)?**
  - + *Welke meerwaarde biedt het EQF voor uw organisatie?*
  - + *Hoe kan het EQF de verticale en horizontale mobiliteit van de lerende of werkzoekende verbeteren?*

Om toe te laten dat het levensbreed leren in het sociaal-cultureel volwassenenwerk een rol kan spelen binnen het EQF, is het nodig dat er een systeem van kwalificatie via elders verworven competenties (EVC) tot stand komt. Dat zou ook een meerwaarde toevoegen aan de praktijk binnen onze organisaties. We wijzen erop dat in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk momenteel initiatieven rond de uitbouw van een EVC-systeem ontwikkeld worden.

### *De referentieniveaus en descriptoren (zie o.a. punt 5 van het Commissiedocument)*

- **Omschrijft de referentiestructuur in 8 niveaus de complexiteit van levenslang leren in Europa op een voldoende concrete manier?**
  - + *Kunt u de kwalificaties uit uw werkveld koppelen aan de niveaus van deze referentiestructuur? Zo niet, wat ontbreekt aan deze structuur van 8 niveaus?*

In de omschrijving van het begrip 'competentie' op pag. 12 van het werkdokument en van de persoonlijke competenties in tabel 1 ontbreekt o.i. het begrip 'culturele competentie'. Ook het kunnen gebruik maken van culturele informatie en het kunnen omgaan met culturele situaties zijn volgens de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding. een

essentieel onderdeel van de persoonlijke competentie(s) die in formele en niet-formele vorming moeten ontwikkeld worden.

In de opsomming van de sleutelcompetenties op pagina 31, 6.4. wordt 'culturele uitdrukking' als één van de 8 sleutelcompetenties geïdentificeerd. In de referentieniveaus en de descriptoren (tabel 1) vindt de Raad geen expliciete en concrete uitwerking van deze sleutelcompetentie terug.

- **Omschrijven de niveaodescriptoren in tabel 1 op een voldoende adequate manier de leerresultaten en de voortgang volgens niveaus?**
- + *Wat vindt u van de onderverdeling in "kennis, vaardigheden en bredere aspecten van competenties"?*

De Raad beschouwt de niveaodescriptoren als een inspirerende oefening, maar twijfelt tegelijk bestaat aan de mogelijkheden tot operationalisering. Deze operationalisering zal volgens de Raad veel tijd, middelen en fijnzinnigheid vergen.

**Welke moeten de inhoud en de rol zijn van de 'ondersteunende en indicatieve informatie' over onderwijs-, opleidings- en leerstructuren en -input (zie Tabel 2 van het Commissiedocument)?**

Deze vraag werd buiten beschouwing gelaten.

- **Hoe kunnen uw nationale en sectorale kwalificaties worden afgestemd op de voorgestelde EQF-niveaus en -descriptoren van leerresultaten?**
- + *Laat het kader toe om alle categorieën van kwalificaties in Vlaanderen te vatten? Zo neen, wat ontbreekt er nog?*

Het valt ons op dat in tabel 2 de bijdrage en de finaliteit van het sociaal-cultureel volwassenenwerk vernoemd worden in de niveaus 3 en 4 (onder de benaming 'volkseducatie'). Wij zijn van mening dat het sociaal-cultureel werk ook een bijdrage levert in de ontwikkeling van meerdere competenties van de hogere niveaus.

#### *Nationale Kwalificatiestructuren*

- **Hoe kan een Nationale Kwalificatiestructuur voor levenslang leren volgens de principes van het EQF in uw land worden ontwikkeld?**
- + *Of anders geformuleerd: hoe kunnen we het EQF gebruiken om een Vlaamse kwalificatiestructuur uit te werken?*

Over de betrokkenheid van de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk bij de ontwikkeling van een kwalificatiestructuur wordt best overleg gepleegd binnen de geëigende organen van de Vlaamse Gemeenschap (vb. DIVA).

- **Hoe en binnen welke termijn kunnen uw nationale kwalificatiestructuren worden ontwikkeld naar een benadering die op leerresultaten (competenties) is gebaseerd?**

Deze vraag werd buiten beschouwing gelaten.

- + ***Dient de erkenning van leerresultaten gekoppeld te worden aan een credit systeem dat toelaat credits te verzamelen (credit accumulatie) en over te dragen (credit transfer)?***

Voor wat betreft de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk moet nagegaan worden in hoeverre het credit-systeem kan worden ingepast in de EVC-structuur.

*Sectorale kwalificaties* (zie o.a. punt 8.3 van het Commissiedocument)

- **In welke mate kan het EQF een katalysator worden voor ontwikkelingen op sectoraal niveau?**
- **Hoe kan het EQF worden gebruikt om een systematischere ontwikkeling van kennis, vaardigheden en competenties op sectoraal niveau na te streven?**
- **Hoe kunnen de hoofdrolspelers op sectoraal niveau bij de ondersteuning van de concrete implementatie van een EQF worden betrokken?**
- **Hoe kan de koppeling tussen sectorale ontwikkeling en nationale kwalificaties worden verbeterd?**

Deze vragen werden buiten beschouwing gelaten

*Wederzijds vertrouwen* (zie o.a. punt 6 van het Commissiedocument)

- **Hoe kan het EQF bijdragen tot het uitbouwen van wederzijds vertrouwen (bijv. gebaseerd op gemeenschappelijke principes voor kwaliteitsborging) tussen hoofdrolspelers die betrokken zijn bij levenslang leren – zowel op Europees, nationaal, sectoraal als lokaal niveau?**
- **Hoe kan het EQF een referentie worden om de kwaliteit van levenslang leren op alle niveaus te verbeteren?**

Deze vragen werden buiten beschouwing gelaten

- + ***Wat vindt u van de principes van kwaliteitszorg in het Commissiedocument (zie punt 6.1)?***

Deze principes kunnen vergaande gevolgen hebben voor de praktijk van het sociaal-cultureel volwassenenwerk (zie 'vooraf', de andere finaliteiten van het scw). Zoals ze nu in het document beschreven staan, gelden ze eerder voor formele leersituaties. Voor het niet-formeel leren zullen andere standaarden van kwaliteitsborging uitgewerkt moeten worden.

- i.o. Marleen Platteau, voorzitter Raad Volksontwikkeling en Cultuurspreiding  
Jan De Braeckelee, voorzitter Commissie Volksontwikkeling en Cultuurspreiding  
Christine Bussche, secretaris